

Ботен ил буенча беренче авыл хужалыгы микропереписе (алга таба – СХМП-2021) старт алды. Бер ай – 1-30 август коннэрендэ Росстат авыл хужалыгы продукциясен житештервчелэр турында мэгълмат жыячак. СХМП-2021 нигэ үткөрелэ, ул безнен тобэктэ ничек узачак, анда кемнэр катнашачак, ни очен кирэк – бу нэм башка сорауларга безнен материалда жаваплар.

Исэпкэ алучы ачык-яшел тостэге махсус киемгэ киенеп йорилэр: яктылык кайтаргыч полосалары булган жилет нэм кепка. Жилетта да, кепкада да СХМП-2021 символикасы тошерелгэн. Гамэлдэге чынбарлыкта исэпкэ алучы образынын аерылгысыз атрибуты медицина битлеге, чонки эпидемиологик куркынычсызлыкнын барлык чараларын үтөп башкарыла. Яшел тостэге битлектэ шулай ук СХМП-2021 символикасы да бар. Исэпкэ алучы үзе белэн паспорт күрсэткэндэ гамэлдэ булган таныклык нэм планшет булырга тиеш.

Авыл хужалыгы исэбен алу алдына бары тик статистик бурычлар гына куела. Авыл хужалыгы продукциясе житеш-тервчелөрнен торле категорияләре катнаша бу переписьтэ. Мордовиядэ 176 меннэн артык объект, шул исэптэн: 255 авыл хужалыгы оешмасы, 500 крестьян (фермер) хужалыгы нэм шэхси эшмәкәр, 175 206 шэхси ярдәмче нэм авыл жирендэ яшөвче башка шэхси хужалыклар, 652 бакчачылык нэм яшелчөчелек коммерцияле булмаган ширкәтләре. Шәнэр жирлегендэге гражданнын шэхси хужалыклары нэм ишегаллары 10нан да ким булмаган торак пунктлар тикшерелмәячөк. Беренче авыл хужалыгы санын алу яна технологик дәрәжэдэ уза. Авыл хужалыгы оешмаларына, крестьян (фермер) хужалыкларына нэм шэхси эшмәкәрлэргэ электрон исэпкэ алу кәгазьләрен мостөкыйль тутыралар. Моны Росстат web-жыю системасы яки махсус элемтэ операторлары аша эшлилэр. Шулай ук исэпкэ алу кәгазенен кәгазь вариантын тутыру момкинлеге дө саклана.

Авыл хужалыгы исэбен алу бары-шын оператив мониторинглау мэгъ-лматлары буенча, Мордовия Республикасында 10 кон эчендэ исэпкэ алучылар 74 меннэн артык (42,4%) хужалык хужаларыннан сорашып чыкканнар; гражданнын коммерцияле булмаган

бакчачылык нәм яшелчәчелек берләшмәләренән 20,9% буенча мәгълумат алынган. Республиканын Инсар муниципаль районында исәпкә алуучылар аеруча актив эшли. Алар үз районнарынын 58,3% турында мәгълумат жыйганнар. Шулай ук лидерлар арасында Ичалково (шәхси ярдәмче хужалык хужаларынын 48,8% сораштырылган), Старошайгово (48,2%) нәм Ромоданово (47,7%) муниципаль районнары бар. Ромодановода ике татар авылында да исәп-хисап алып барыла. Мәсәлән, Алтар авылы администрациясе житәкчесе урынбасары Эльвина Камиль кызы Исхакова 380 Алтар йортынын нәм 2 КФХнын 48% мәгълуматны жыеп алган инде.

Ә Мордовиянен Рузаевка районы территориясендә 13 авыл хужалыгы оешмасы нәм предприятиесе, 17 крестьян (фермер) хужалыгы нәм шәхси эшмәкәр, авыл жирлекләрендә 8908 шәхси ярдәмче хужалык, 102 гражданнын бакчачылык нәм яшелчәчелек коммерцияле булмаган берләшмәләре микросан алу белән шогыльләнә. Гражданнынын шәхси ярдәмче хужалыклары нәм коммерцияле булмаган оешмалары турында 19 исәпкә алуучы жыя.

Татарларыбыз күпләп яшәгән Ләмберә районы Аксен авылында ничегрәк микросан алу баруы турында администрациясе Айса Жәфәр улы Юсуповтан сорадым. Ул: “Районыбыз белән бергә, Аксен авылы администрациясенә кәргән жирләрдә - Аксән нәм Иняты авылларында авыл хужалыгы микропереписын башлап жибәрдек. Ике авылда менгә яқын хужалык, 11 фермер бар. Алар турындагы мәгълуматны нәм районыбызнын башка авылларындагысын Альфия Касим кызы Бәширова белән Эльвира Рәсим кызы Насырова жыялар. Халык аларны таний нәм аралаша.”

Авыл хужалыгы исәбен алу 2021 елнын 30 августында тогәлләнәчәк. Исәпкә алунын яқынча нәтижәләре 2021 елнын IV кварталында ясалачак. Барлык жыелган мәгълумат конфиденциаль характерда булачак, алар кызыксынган кулланучылар очен бары тик жыелма рәвештә генә басылып чыгачак.

Наилә НАСЫРОВА